СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 303. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 30. грудня 1930.

VOL. XXXVIII. No. 303. Jersey City, N. J., Tuesday, December 30, 1930. THREE CENTS.

ЗЛЕ СПРАВИВСЯ З ПРОТИУКРАЇНСЬКОЮ ПРОПАГАНДОЮ

НЮ ЙОРК. — Польський часопис „Нови Свят" домагається усунення з уряду радника польської амбасади у Вашинґтоні, Лепковського, за те, що він ділає на шкоду Польщі. „Нови Свят" цитує урядовий комунікат Лепковського, який він вислав до редакції „Ди Ню Йорк Гералд Трибюн", а в якім то комунікаті Лепковський нібито „на лад Дон Кіхота" напав на Джана Еліота, кореспондента ґазети, як і на саму ґазету за їх напади на Польщу й їхню оборону паціфікованого українського населення в Галичині. „Нови Свят" пише, що Лепковський повинен був знати, що такого письма не можна висилати високому урядовцеви посольства до редакції, бо воно компромітує державу, яку той урядовець представляє, бо Джанови Еліотови, як кореспондентови, вільно було писати, що йому подобалося.

„Нови Свят" каже, що редакція „Ди Ню Йорк Гералд Трибюн" як і інші, не відмовляють можности спростовань представникам чужинецьких держав з чемности, і тому дала місце й заяві Лепковського. Вона, каже „Нови Свят", помістила її навіть на першій стороні й на виднім місці, але під цею польською заявою редакція „Ди Ню Йорк Гералд Трибюн" помістила свою увагу, в якій зазначила, що вона радо поміщує заяву Лепковського, але разом з тим заявляє, що вірить у те, що їй написав про події в Галичині Джан Еліот, її кореспондент.

„Нови Свят" пише, що ту заяву „Ди Ню Йорк Гералд Трибюн" треба розуміти так: „Іншими словами радник нашої амбасади є несовісний і немудрий. Такого поличника не дано досі мабуть ще ніякому представникови держави".

„Нови Свят" домагається усунення Лепковського з уряду, бо твердить, що людина, яка так виконує свої обовязки, повинна бути згори усунена з такого уряду, який вимагає такту і праці, а особливо розуму, головно тепер, коли протипольська пропаґанда в Америці нарушує з усіх боків життєві інтереси польської держави".

БОРА ПРОТИ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Бора відмовився орґанізувати трету партію. Він каже, що годі орґанізувати партію з кількох людей і кількох провідників.

ЗАВЕЛИКІ ТЮРМИ.

НЮ ЙОРК. — Стейтова комісія, яка розглядала справу адміністрації й розбудови вязниць, заявилася за те, що ніяка вязниця не повинна містити більше як 1,000 вязнів. Нові вязниці міститимуть по 504 вязнів. На будову тих вязниць призначено $10,000,000.

„ЧЕЛЗІ БЕНК" МАЄ ПОКРИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Джозеф А. Бродерик, суперінтендент „Стейт Бенкінґ Департмент", подає, що провірено маєтковий стан замкненого „Челзі Бенк" і сконстатовано, що депозитори нічого не потерплять, бо є готівка на їх покриття. Банк буде далі функціонувати і незабаром буде відчинений.

ЗДОРОВЛЯ ДОПИСУЄ.

НЮ ЙОРК. — Ще ніколи американський нарід не був таким здоровим, як є нині тепер. Таке виходить зі статистики „Метрополитен Лайф Інншуренс". Тільки одна біда: збільшуються з кождим роком самовбиства.

МАДЯРИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — До Арґентини прибув сер Ерик Дрюмонд, ґенеральний секретар Ліґи Націй. Дрюмонд хоче притягнути Арґентину до Ліґи.

Як тільки Дрюмонд вступив на арґентинську землю, вручено йому протест проти Тріянонського мира з боку 100,000 Мадярів, які живуть в Арґентині як іміґранти.

В тім письмі сказано, що всі ті Мадяри мусіли покидати Угорщину й еміґрувати до Арґентини наслідком Тріянонського мира, який розшматував мадярські землі.

НЕ БУДУТЬ ТАНЦЮВАТИ НА НОВИЙ РІК.

ГАВАНА. — Поліція закавала всі публичні забави на Новий Рік, бо боїться, що вони можуть бути використані для поширення ворохобні. Навіть по приватних домах не буде вільно влаштовувати забав, хіба за спеціяльним дозволом поліції.

ПОПИРАЮТЬ АСЕКУРАЦІЮ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ЙОРК. — На конвенції соціялістичної партії рішено візвати всі юнії до висилки делеґацій до Олбані, щоби поперли законопроект у справі забезпечення на випадок безробіття.

СУХІ ЗАКЛИКАЮТЬ СВІТСЬКИХ ДО ПОМОЧІ.

ВАШИНҐТОН. — Стенлей Гай, редактор „Крісчен Гералд" каже, що сухі потребують живої крови, бо старі приклонники починають їх покидати. Він каже, що людям вже знудилося слухати промов і політики сухих „професіоналів", якими є головно церковні проповідники. Щоби рушити справу з місця, треба притягнути нові й то світські сили.

ПРИЙМУТЬ 4,800 ДО МАРИНАРКИ.

На протязі січня, лютого й березня приймуть до маринарки 4,800 рекрутів.

НОВІ АРЕШТИ НА УКРАЇНІ.

З перших джерел довідуємося, що в Харкові і в Київі заарештовано багато Українців. Г. П. У. обвинувачує заарештованих у тім, що нібито вони мали на меті затягнути до своєї орґанізації військові частини, проголосити Україну незалежною республикою та встановити нову владу. Заарештовано 105 осіб, між котрими є також і відомі члени комуністичної партії. В Київі заарештовано бувшого міністра закордонних справ на Україні, Миколу Любінського, Павла Горецького, Івана Шолудька, Миколу Гладкого та інших, які останній час працювали в Українській Академії Наук.

ЧОЛОВІК З КІХТЯМИ ПОЛОВИКА.

На засіданню віденського товариства лікарів демонстрував професор д-р Казда одного 36-літнього пацієнта, якому виросли кіхті як у половика (ґетруба). Цей пацієнт був до війни друкарським складачем. У російських полоні відмарозив він собі пальці. Коли видужав, запримітив він, що ніхті звузилися й скривилися, а згодом прибрали цілковито форму кіхтів половика. Лікар пояснив зібраним, що цей обяв робить пацієнта нездібним до фахової праці. Крім цього довгі криві кіхті унеможливлювали пацієнтови співжиття посеред суспільности. Лікар лічив довший час пацієнта і вилічив його до того степеня, що йому ростуть правильні ніхті.

УБИВСТВО В КИШИНЕВІ.

Шміль Кавшанський, 38-літний різник, убив вистрілом з револьвера 38-літнього Сруля Шойхета. Шойхет розповсюдив вістку, що Кавшанський є аґентом сиґуранци і пошкодив його добрій славі та його професії. Довідавшися про це, завізвав Кавшанський Шойхета, щоби цей спрокинув поширені ним вістки. Та Шойхет відмовився заявити публично, що Кавшанський не є на службі сиґуранци. Тоді Кавшанський вистрілив до Шойхета і зранив його в живіт. Опісля стрілив ще два рази в голову. Шойхет повалився мертвим на землю, а Кавшанський сів на фіякра й поїхав на поліцію, де зголосив свій учинок.

ЗГИНУВ З РУКИ ЗЛОДІЯ.

В селі Ремезівці, золочівського повіту, згинув з руки злодія молодий 37-літній селянин Семко Леськів. У ночі коло год. 1.30 збудив його селянин якийсь тупіт на подвірі. Крізь вікно побачив він кількох людей, що з мішками на плечах утікали попри його хату. Леськів догадався, що це злодії, тому вибіг за ними і почав їх доганяти. Злодії кинули добичу, а коли побачили, що Леськів далі доганяє їх, один з них стрілив з ріса і забив Леськова на місці. Після переведення слідства поліція арештувала підозрілих в тому вбивстві Івана Перкала й Івана Гайдару, які кілька разів були карані за крадіж. Обидва вони обікрали тої ночі сусіда Леськова, Гринька Смереку, і саме підчас утечі з добичу застрілили Леськова.

НЕ ТАК СТРАШНО, ЯК НАПИСАНО.

26-літний кравець Рудольф Покорний з Відня опинився перед судом за те, що отворив запечатане віденським маґістратом чуже мешкання і замешкав там з жінкою й дитиною. Оскаржений оправдувався тим, що мешкання, якого потребував властитель дому, й не мав де подітися з родиною. В уряді мешкальнім сказали йому, що у Відни нема вільного мешкання. Довідавшися, що є вільне запечатане мешкання, Покорний закликав слюсара, усунув пльомбу з дверей і замешкав в чужім помешканню. Державний прокуратор спитав обжалованого, чи він не знав, що через той факт входить він у конфлікт з законом. Обжалований оборонявся, що він хотів лише звернути увагу референта мешкального уряду на своє безвихідне положення. Суд увільнив обжалованого від вини й кари.

ТРИ ПЕРЕДІСТОРИЧНІ КЛАДОВИЩА.

Як повідомляють з Риму, в Таранто знайдено старе прадатинське кладовище, мабуть з XIII. віку перед Христом, цебто з епохи бронзу. Недалеко кладовища відкопано цілий ряд підземних келій, збудованих з неспоюваного каміння.

В дільниці Тіргартен у Берліні ц глибині 8 м. відкрили ріжні праісторичні предмети, між іншим знаряддя, яке походить з камінної епохи.

У східних Прусах відкопано старе кладовище, ще зперед 1,500 літ. Найстарші гроби походять зперед 3,000 літ.

БОЧКА ВИНА ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ.

Дня 2. грудня до пивниці ресторану „Закопане" у Львові скочував бочки вина 18-літній робітник Степан Федишин. Федишиному, що стояв на долішному ступні сходів, впала на голову 200 кґ. бочка та роздавила череп і грудну клітку. Федишин згинув на місці.

НАШ СПІВАК, ГРОМАДЯНИН МИХАЙЛО ГОЛИНСЬКИЙ, ПРОСТУЄ.

До редакції „Свободи" надіслав наш співак п. Михайло Голинський листа слідуючого змісту:

Хвальна Редакціє часопису „Свобода", Джерзи Сіті, Н. Дж.

В ч. 298 „Свободи" з дня 23. грудня ц. р., вичитав я новинку, затитуловану: **„Польські співаки" в ґенерального консуля".** Новинку подано за канадійським часописом „Український Голос". Вона торкається моєї участи в принятю, яке влаштував п. Адам Дідур, оперовий артист нюйоркської Метрополитен Опери, для своєї дочки пані Ольги, зприводу виступу в Метрополитен Опері.

Оця новинка представляє ту справу в неправдивому світлі й витягає консеквенції з неправди, які, річ ясна, тронули дуже глибоко мої національні почування.

Справа та представляється ось так:

Перебуваю в Америці від двох місяців. Прибув я сюди за старанням п. Адама Дідура, мого приятеля і товариша по званню. Прибув я головно для одної цілі: поширити свою артистичну карієру й на Америку. І мушу ствердити, що в тім незнанім мені світі, де так важко пробитися артистови, коли він думає про вищі щаблі, знайшов я в особі п. Дідура щиру людину з широкими артистичними звязками, яка дійсно щиро й безінтересовно намагається ввести мене в широкий артистичний світ. Дебют його дочки був саме доброю нагодою познакомити мене з такими фінансовими і артистичними потентатами як Отто Кан, Вендербилт та з диригентами і головними артистами з Метрополитен Опери.

Складося так, що в приватнім помешканню п. Дідура не можливо було примістити такої великої скількости гостей, які були запрошені на дебют, Пан Дідур дістав на цей вечір сальон польського консуляту в Ню Йорку. Вечір був наскрізь артистичний, а щодо амісту виконаних музично-вокальних продукцій і осіб, котрі виконували — наскрізь міжнародний. **Мене представив п. Дідур як Українця,** зазнайомивши мене з Оттом Каном, відомим банкиром і любителем штуки та головним акціонером Метрополитен Опери. На просьбу Отта Кана, котрий забажав почути мій голос, я перший відспівав італійською мовою арію Радемеса з „Аїди". Поговоривши кілька хвилин з Оттом Каном, котрий зараз відїхав, я привитався з іншими артистами і гістьми, пожелав Пані Олі Дідур дальших успіхів і відїхав сейчас домів.

Такий є дійсний стан справи.

Питаю тепер редакцію „Українського Голосу", звідки вона довідалася, що я назвав себе там Поляком і хто мене там за такого брав? Бо навіть польська преса нічого подібного не написала. Коли польська преса назвала мене „тенором варшавської опери", то це є дійсністю, бо я співав не тільки в Київі, Харкові, Москві, Львові чи Берліні, але рівнож і один цілий сезон у Варшавській опері. В тій самій опері співаю майже кождого року на гостинних виступах і тому можна мене назвати не тільки, приміром, співаком Київської опери, але й опери Варшавської.

До Америки не приїхав я для політики. Але свого національного походження я ніколи не вирікався. Знають мене під тим оглядом дуже добре в Галичині й на Радянській Україні. При чімжеж тут коментар „Українського Голосу": „Чи задля того, щоби стати артистом, треба позбутися національної чести?"

Як артистови і людині, мені залежить не тільки на карієрі, але ще більше на чести. І річ природна, що новинка „Українського Голосу" так дуже мене заболіла. Тому прошу громадянство прийняти до відома отсе моє вияснення, а заразом прошу нашу пресу передати його до ширшого відома.

З поважанням

Михайло Голинський,
артист-співак.

Ню Йорк, Н. Й., 27. грудня 1930.

(Від Редакції „Свободи": Переконавшися про правдивість того, що вияснює п. Голинський, нам жалко, що передруком цеї новинки завдали йому кривду).

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ УСКЛАДНЮЄТЬСЯ

УРЯДОВИ ДОВОДИТЬСЯ ВИТРИМУВАТИ ГОСТРІ НАПАДИ З ПРИВОДУ ТОРТУР, ЯКИХ ЗАЗНАЛИ ПОСЛИ В БЕРЕСТЮ ЛИТОВСЬКІМ.

ВАРШАВА (Польща). — Сойм скінчив свої засідання перед святочними вакаціями саме в часі, коли на чергу дня прийшла справа тортур, яких зазнали бувші посли підчас перебування їх в арештах у Берестю Литовськім. Здається, що сам уряд без Пілсудського не встані відбити нападів на нього й втихомирити соймову опозицію. Пілсудський тепер перебуває на острові Мадейрі й лишив своїх прибічників самих боротися проти соймової опозиції. Треба чекати, що після свят, коли відновляться засідання сойму, опозиція знову буде домагатися слідства в берестейській справі та притягнення до відповідальности тих, що завинили в знущаннях над арештованими.

Справа берестейська все більше хвилює політичне та громадське життя Польщі й набирає все більше грізного й неспокійного характеру. До відомого публициста Струґа, який рішучо виступив публично з осудом поведення уряду в справі Берестя й з вимогою негайного слідства та притягнення до відповідальности тих, що завинили, приєднується все більше число відомих польських діячів науки та політиків. Пятьдесять професорів краківського університету оголосили публичну заяву з осудом берестейських тортур і з вимогою засудження винуватих у знущаннях над послами.

Треба чекати, що й Корфанти в шлеському соймі також підніме кампанію протесту й домагання суду над виновниками. Таксамо й варшавський сойм після свят пічне свої засідання берестейською справою. Враження складається таке, що польський уряд без Пілсудського не встані справитися з тим обуренням, яке в усіх колах росте з приводу подій у Берестю. Ситуацію трохи може заспокоїти хіба те, що можливо Пілсудський дасть приказ призначити слідство. Уряд тримає Пілсудського увесь час в курсі справ, посилаючи йому каблеґрами.

По цензурним умовинам не можна передати всього того, що вивязалося довкола берестейської справи, але воно не ворожить нічого доброго в політичному життю Польщі. Наслідки перемоги Пілсудського на виборах можуть бути значно попсовані берестейськими подіями.

УМИРАЄ МАРШАЛ ЖОФР.

ПАРИЖ (Франція). — Бувший головнокомандуючий французької армії ґенерал Жофр, який виграв відому битву над рікою Марною, що рішила ввесь вислід Великої Війни в користь держав антанти, знаходиться при смерти. Не так давно йому відрізали до коліна ногу, думаючи тим уратувати його життя. Та скоро виявилося, що треба ще далі відтинати ногу, але здоровля маршала й вік 78 літ не дозволяють цього зробити.

Тепер старий маршал бореться зі смертю й часто впадає в безпамятство. Його відвідали всі державні мужі Франції, а також ближчі його товариші та помічники з часів світової війни. Всі з жалем чекають, що скоро буде оголошене повідомлення про його смерть.

ПРОТИ БЕЛЬҐІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКОГО ВОЄННОГО ДОГОВОРУ.

ПАРИЖ (Франція). — Від 1920 року між Францією й Бельґією істнує воєнний договір оборонного характеру. По тому договорі французький та бельґійський ґенеральний штаб працює у тісному контакті, щоби бути готовими до спільної оборони на випадок нападу Німеччини на одну з цих держав.

Тепер соціялісти на чолі з бувшим бельґійським міністром справ заграничних, Вандервельде, підняли кампанію проти цього договору. Вони кажуть, що від часу підписання льокарнського договору не потрібно спеціяльного бельґійсько-французького воєнного договору.

КУРДИ ЗНОВУ ПОВСТАЛИ.

ТЕҐЕРАН (Персія). — Курдський провідник Ісан Паша аль Нурі знову підняв повстання Курдів на турецькій границі. Між повстанцями й турецькими реґулярними військами відбулися криваві сутички, в яких обидві сторони мали величезні втрати.

Турецьке правительство підсилює свої прикордонні війська й дало їм приказ за всяку ціну зліквідувати повстання Курдів.

ЗА ЗМЕНШЕННЯ РЕПАРАЦІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Нововибраний президент асоціяції німецьких банкирів, д-р Сольмсен, заявив, що економічне становище Німеччини таке, що воно катеґорично вимагає зменшення репараційних сплат Німеччиною, які встановлено для неї пляном Йонґа. Він каже, що зменшення може не торкатися репараційних сплат приватним особам, але мусять конечно бути обмежені сплати державам.

Треба чекати, що в справі пляну Йонґа вивяжуться завзяті дискусії щодо його ревізії й зменшення німецьких репарацій.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Ситі і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За оголошення редакція не зробилась.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА — „РЕАЛЬНИЙ І ПЕВНИЙ ШЛЯХ"

Недавно мали ми нагоду згадати про маячіння наших москвофілів, які, в звязку з польськими звірствами в Галичині, пригадати нашому народови свою давню рецепту, дораджуючи йти „історичним путем", себто глядіти на схід і шукати ратунку в Росії, себто там, звідки йшли до Галичини — рублі.

Ідучи „історичним путем", мали би ми отже шукати способу мирного співжиття з Росією, будучи далі її покірним рабом, щоби визволитися з ярма польського.

Та страшні події в Галичині „потрясли" не тільки москвофільськими недобитками. Вони навіть „зрушили" серця тої групки, що присвоює собі далі імя „Уряду У. Н. Р." і забирає час від часу голос, щоби своїми заявами закріпити польське панування на західно-українських землях.

Кріваві події в Галичині спонукали ту групу видати „Комунікат Головної Еміґраційної Ради", в якім радиться скатованому українському народови в Галичині залишити дальшу боротьбу з Польщею і стати на „шлях порозуміння", або на „шлях цілком реальний і певний". Ось та Еміґраційна Рада заявляє вправді, що не хоче втручатися в справи українських меншостей, які живуть у західних від України Державах, але разом з тим бере в оборону „невинне" польське населення, яке потерпіло від підпалів українських терористів. Ота Еміґраційна Рада не знаходить слова обурення проти ляцького окупанта й проти польського уряду, який вислав карні експедиції на українські села. Але вона „не має сумніву, що польський уряд сам зареаґує в належний спосіб на ці події, переведе слідство й покарає винних", що „зробить це як во імя справедливости, так во імя майбутнього співжиття двох народів у Галичині, во імя тих спільних інтересів, що вяжуть Польщу і Україну". Бо „тільки мир і порозуміння з усіма нашими західними сусідами, тільки маючи за собою симпатії Заходу, зможемо ми переводити свою боротьбу, примусити поважати і рахуватись з нами і наших північних сусідів."

Так виглядає новий ганебний документ тої кліки, що проповідує нам „західний путь", себто той, що звернений в першу чергу на — польські золоті.

Та всі ті факти подаємо тільки ради реєстрації. Вони є вправді великими колодами в наших визвольних змаганнях, але ті колоди не спинять визвольної боротьби, яка йтиме українським шляхом, а вестиметься українськими силами. Для такої боротьби вже й світ починає мати розуміння і повагу, а для жертв тої боротьби — співчуття.

НІМЕЦЬКІ Й УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ У ВІДНІ ПРОТЕСТУЮТЬ СПІЛЬНО ПРОТИ ЗВІРСТВ ЛЯЦЬКОГО ТЕРОРУ

День 6. грудня ц. р. дишиться мабуть на завжди пропамятною датою в історії української кольонії в Відні, зокремаж нашої славної **академічної „Січи"** тутже. Бо це день, в якому в Відні залунав **голос українського протесту проти звірств ляцького терору в Галичині з такої трибуни, як віденський університет.** Голос протесту, проголошений представником **українських студентів,** що вчаться в університеті в Відні, а які приступили до співучасти в протестаційних зборах, улаштованих згаданого дня німецьким студентством проти гноблення німецького населення озвірілими Ляхами в Горішній Шлезії. Це, наскільки знаю, сталося вперше за ввесь час істнування віденського університету, що якісь протестаційні збори німецького студентства відбулися при активній співучасти і нашої академічної молоді, і що в авлі університету промовляв і український студент як один з речників спільної Українцям і Німцям справи. Тимто мабуть не без інтересу буде для наших читачів пізнати теж текст німецького запрошення на ті збори, який у перекладі на нашу мову звучав так:

„Студенти!

„Від кількох місяців проносяться всім культурним світом вісти про нечуване гноблення національних меншостей, головнож Німців та Українців на всіх просторах польської держави. Тому німецьке студентство в Відні закликає Вас на протестаційні збори проти цього невпинного й жорстокого гонення, яке означає очевидне здоптання найпримітивніших людських прав, щоб таким чином ми змогли прилюдним виступом зазначити наше становище проти політичної нагінки зі сторони Польщі та в користь загроженого на східних окраїнах німецького населення. В авлі університету, дня 6. грудня 1930. в год. 12 полудня, будуть промовляти: представник колеґії професорів, представник німецького студентства Відня та представник українських студентів у Відні".

Колиж так з одної сторони доводиться нам тут висловити признання німецькому студентству за їх товариське відношення до української молоді та солідарність у виступі проти ляцьких діяволів, то ще більше признання належиться **нашим віденським Січовикам, що без огляду на гостре око шпигів з польського посольства та звязані з цим для них небезпеки, не побоялися взяти корпоративної участи в пропамятних зборах німецького студентства й устами свойого представника сказали перед цілим Віднем те, що належалося сказати від нас ляцьким бестіям.**

Славно, молоді Товариші!

Щодо зборів самих, то треба піднести, що вони відбулися в авлі (тобто входовій галі), яка своїм могутнім простором рішучо завелика і неакустична, щоб можна промови чути гаразд з усіх сторін, а не доставало мікрофона, хоч простір авлі аж допрошується цієї благодати нашого часу. Та вже так чи сик, а найголовніше те, що збори відбулися і пройшли з живим зацікавленням тих, що на них, — мимо препоганого плютного дня — схотіли явитися. Як перший промовляв славний германіст віденського університету, **проф. Мух,** виголосивши коротку, але дуже змістовну промову, в якій згадав в першу чергу добре Віденцям відому політику польського терору, репрезентовану колись, за монархії, ляцьким **паном графом Баденієм,** політику, яка кінець кінців стала для нього самого причиною повного банкроту його діяльности. Так навязуючи до тих колишніх деспотичних посягань Ляхів у Східній Галичині та і в Відні під покровом славетного, а притім страшенно дурного польонофіла цісаря Франца Йосифа І., проф. Мух перейшов описи до політичної ситуації, витвореної війною, вказав на ролю, яку тут відограли Ляхи, а далі порушив усі ті найголовніші чинники, які спричинили роззухвалення нинішніх Пілсудських і Пілсудчиків. При кінці професор Мух, зобразивши польський терор на німецькій займанщині, згадав мужними словами про недолю українського народа під Польщею, висловлюючи надію, що кривджені так національні меншости зможуть певно витворити фронт непереможного відпору проти польського терору, коли доцільно й солідарно зробять усе, що наказує їм імператив найконечнішої оборони.

Після цієї промови, принятої слухачами, між якими було надзвичайно багато буршів, бурхливими окликами „Гайль" (Слава!), говорив, як репрезентант німецького студентства, канд. прав **Еріх Шінер,** якого промова розмальовувала польський терор на займанщинах головно з погляду на міжнародні мирові змагання, яких здійснення неможливе ніколи, як довго в Европі мають змогу державного володіння такі грабіжницькі народи, як Поляки. І от нарешті прийшла черга на нашого промовця.

Український реферат, виголошений ним на тих зборах, був виготовлений по дорученню віденського **„Комітету Української Національної Пропаґанди"** мною, і хоч з огляду на час, призначений кожному референтові на промову, дещо покорочений, зробив (в немалій части теж завдяки прегарному виголошенню промовцем) на німецьку авдиторію помітне враження. Наш промовець подякував уперед німецьким товаришам за їх дружнє відношення до Українців, згадав коротко про польський терор на німецькій займанщині, а далі перейшов до головної теми, до розмальовування того пекла, що його тепер творять на Галицькій Україні розбішені Ляхи. Очевидно, — в вузьких межах призначеного нам часу наш промовець, як це я вже зазначив, усього сказати не міг, бо щоб сказати всю правду про ляцькі звірства в нинішній Галичині, на це требаб цілого ряду зборів тай леґіону промовців. Але хоч у вичисленню самих фактів треба було обмежуватися на найважніще, то загальний образ польських злочинів в нашім тебзталанним Рідним Краю, накреслений українським бесідником, був усетаки пастільки повний, що німецька авдиторія довідалася з нього дуже багато, і ціль нашої співучасти була так уповні осягнена. Кінцеве місце в нашім рефераті, а саме запевнення промовця, що ми, Українці, готові від тепер одною лавою, плече об плече боротися з Німцями проти ляцьких катів, приняла авдиторія одушевленим „Гайль!"

Накінець промовляв ще іменем литовського студентства канд. інж. **Блядас Августайтіс,** після чого провідник зборів відчитав таку резолюцію:

„Упродовж останніх тижнів подає преса всіх країв та політичних напрямів вісти про таке гноблення національних меншостей в Польщі, яке в історії таких меншостей в усім світі, хоч і яка багата вона досі на приклади моральних і фізичних страждань, подібного собі не має. Те, що в Польщі робиться з ріжними народами, а саме з Німцями, Українцями й Литовцями, являється з огляду на свою брутальність та скількість покищо нечуваним подоптанням усяких звичаєвих і записяжених людських прав та пожалування гідним свідоцтвом того, що Польща виключає себе сама з ряду культурних націй, доказуючи недостачу зрілости як у своїх провідників, так і в усьому народі взагалі. Ось до пацифікаційної акції, переведеної Поляками в українських областях з нечуваною жорстокістю, долучується нагінка на Німців в західних смугах польської держави за згодою, а що більше — з допомогою польського уряду, яка особливо в Горішній Шлезії завершилася безпримірним досі терором при виборах. Нелюдське поведення і терор тріває під теперішню хвилю далі. Ми можемо порозуміти, що нарід, політично **не зовсім зрілий,** тратить туг і там почуття міри, але те, що діється в Польщі тепер, це стільки, що глумливі кпини з усякої моралі та з усяких законів. Тому зібране нині в авлі університету німецьке студентство віденських вищих шкіл звертається враз з українськими й литовськими студентами в Відні до німецького правління з проханням, підприняти всі кроки з цілю добути для Українців і Німців повної рекомпензати за заподіяні їм Поляками кривди та забезпечення всіх людських та політичних прав в Польщі на будуче".

А в останнім уступі цієї резолюції маємо апель до культурних народів, яких завдання під теперішню хвилю будоб стояти на сторожі тих мирових договорів, що їх вони ще так недавно позаключували, а які для Ляхів є тільки шматком паперу.

Годиться притім зазначити ще й те, що розкинені між присутніми масово наші **пропаґандійні летючки** зі світливною страшно побитого **Гриця Артимова** (з Боринич) та зруйнованого **„Центросоюза"** (у Львові), зробили на кожного, хто їх дістав в руки, велике враження. **Розкинено їх досі майже 1000,** але це все замало а більше в нас не було, бо фонди, якимй тут ми на такі річи розпоряджуємо, зовсім недостаточні, а матеріяльної допомоги не маємо покищо знівідки.

Про дальші поступи й досягнення нашої пропаґанди в Відні напишу в найближчім дописі.

Д-р Остап Грицай.

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО-ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЄ

З ДОДАТКОМ ПІСЕНЬ СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ИНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовляти в адміністрації „Свободи":
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(3)

„Жебись ведзял".

Дня 10. листопада 1930 р. Михайло Бас, селянин з Себечова, пов. Сокаль, дістав приказ негайно зголоситися на поступку поліції в Мошкові.

На запитання селянина, в якій цілі кличе його поліція, ком. Геїк відповів таким способом: вдарив його кілька разів в лице, приговорюючи: „Жебись ведзял, як маш Польскен шановаць". Коли Михайло Бас запитав, чого власне хоче від нього поліція, командант Геїк ще раз вдарив його в лице зі словами: „Жебись ведзял, як маш Українен будоваць", а тераз можеш ісьць до дому".

Девятники, повіт Бібрка.

Михайло Мелимук з Девятник, пов. Бібрка, справник кооперативи „Любов", подає, що в четвер, дня 9. жовтня 1930 р. прибула пораз третий військова карна експедиція до села. Не кооперативу наложено зразу контрибуцію велику, але опісля забрано лише пару сот папіросок, чай, цукор, каву, а контрибуцію відкликано.

Панаж. Михайла Мелимука, як справника кооперативи, зайшло, що за неї обставав, бито кольбами й буками в школі, пізніше в кучі господаря Івана Кучера, де його замкнули.

При битю в школі була служниця дир. школи Андрія Мидлика — Анна Козачок. Все знущання над ним бачила рівнож жінка Михайла Мелимука — Марія Мелимук. Били жовніри 14. полку уланів, а поручник того відділу бив по голові й лиці. Михайла Мелимука дуже побито по голові й цілому тілі, так, що доперва 14. жовтня ледви піднісся з ліжка, але ходити не може й має великий заворот голови.

Командант поступку поліції в Соколівці зажадав через громадського писаря в Девятниках, Антона Кубія, щоби громадська рада в Девятниках ухвалила, що розвязує в селі кооперативу, читальню „Просвіти" й „Луг", інакше прибуде ще раз карна експедиція.

Львів, дня 14. жовтня 1930.

Сьогодня зголосився в мене п. Мелимук Михайло з Девятник, пов. Бібрка, і подав, що дня 9. жовтня 1930 р. був побитий жовнірами й офіцером 14. полку кінноти. В наслідок побоїв не міг до сьогодня встати з постелі, два дні горячкував і окладав побиті місця хустками, змоченими в воді. Сьогодня голоситься з просьбою про пораду лікарську, тому, що має болі в цілому тілі, при причині болів не може добре ходити, коле його в правому грудді, не має апетиту, є дуже ослаблений та дуже зденервований, не може вночі спати, має завороти голови.

При оглядинах стверджую.

1) На голові в околиці лівої тімяної кости плоский натиск, болючий набряк величини малого пальця на руці.

2) В околиці правого вуха кілька задряпань нашкірка.

3) Синяк в околиці правої лопатки величини долоні.

4) Терти від сухого запалення олегочної по правій стороні вгорі зпереду.

5) Величини долоні кровавий вилив ad nates на правій стороні, а довкола синець, який сягає до долішних поперекових хребів від гори аж до фалду долішного nates вдолину. Ширина його виносить около 15 цм., а довжина около 20 цм.

6) Появи неврастенії у формі дріжань рук, язика і підвищених колінкових відрухів.

Усі наведені ушкодження і зміни є наслідком побоїв перед 5 днями. — Д-р Мирон Паньчишин.

ПОВІТ СОКАЛЬ.

Експедиції карні прибули до сокальського повіту дня 27 вересня 1930 р. і розпочали свою „пацифікаційну" працю від міста Сокаля, де перевела поліція ряд ревізій головно між учениками і професорами Українцями. Придержано учеників Володимира Стефанишина, студента прав, куріннного IV куріння старших пластунів „Крилатих", Андрія Тхора, ученика 8 кляси гімназії, Теодозія Цвікулу, ученика 8 кл. гімназії та Івана Бойка, ученика 8 кл. гімназії і відставлено їх до львівських Бриґідок. Надто придержано а відтак випущено на волю сильно побитих учеників: Ковалика, Мацькута, Майбука, Сосновського, Близнюка, Бондарчука, Крука й Здріля. Бито їх кольбами, навіть у живіт, а палками бито по пятах. Крім того переведено труси в о. Луки Салука, о. Олександра Грицика, о. Вергуна, Івана Чабана, Володимира Стефанишина й у бурсі св. Миколая.

Ті труси й арештування в місті Сокалі попередив атентат на Повітовий Союз споживчих Кооперативів в ночі з 15 на 16 вересня, під який підложено було бомбу, вкидаючи її до магазину. Лише завдяки тому, що льонт при киненню бомби загнувся і спалився лише до місця, в якому заломився, не наступив вибух самої бомби. Рівночасно обліплено атраментом і мазюкою фірмовий напис Кооперативного Українського банку, а по місті розліплено відозви Комітету „Оборони кресуф всходніх".

По селах розпочалися карні експедиції від Пархача і Сільці й були переведені 2-гим ескадроном 6 полку кінних стрільців, стаціонованого в Жовкві. В днях 27 і 28 вересня були ці кінні стрільці в Пархачі й Сільці, а один з загонів в Городищі Василіянськім. В дні 29 вересня були в Комарові й Зуброві. В днях від 30 вересня до 3 жовтня в Бишеві, де були через усі ті дні, а до Тартакова міста й села пішли поодинокі загони. В днях 1 жовтня до 4 жовтня був окремий відділ війська в Горбкові, а дня 4 жовтня пішли окремі загони до Свитазова, Копилова і Борятина. В днях 5—6 жовтня був окремий відділ кінних стрільців в Угринові, при чім поодинокі загони пішли до Улявівка, Тудорковичи, Старогорода й Войсалович.

Вже по проголошенню, що пацифікація покінчена, були військові загони в днях 8—12 жовтня в Шмиткові, Саючині й Ниновичах, а відтак в дні 12 жовтня в Поздимирі, а в днях 13—15 жовтня в Яструбичах, Гоголеві й Боловині.

Стверджених фактів важкого побиття населення й знищення нашого національного майна поодиноких господарів маємо досі отсих:

В Сільци Белзськім тяжко побито студента прав Івана Климова, котрого в громадській канцелярії обводжено довкруги, що хвилі клали на землю та били канчуками, аж поки не зімлів. По відлитю його водою поставлено його бито між двома рядами жовнірів і казали десять разів перейти ваншу між ними туди й назад і при тім били нагаями, а коли він не хотів відтак кричати „Нех жие Польска — матка наша", то загальний образ польських злочинів в нашім тебзталанним Рідним Краю, накреслений українським бесідником, був усетаки пастільки повний, що німецька авдиторія довідалася з нього дуже багато, і ціль нашої співучасти була так уповні осягнена. Кінцеве місце в нашім рефераті, а саме запевнення промовця, що ми, Українці, готові від тепер одною лавою, плече об плече боротися з Німцями проти ляцьких катів, приняла авдиторія одушевленим „Гайль!"

Накінець промовляв ще іменем литовського студентства канд. інж. **Блядас Августайтіс,** після чого провідник зборів відчитав таку резолюцію:

„Упродовж останніх тижнів подає преса всіх країв та політичних напрямів вісти про таке гноблення національних меншостей в Польщі, яке в історії таких меншостей в усім світі, хоч і яка багата вона досі на приклади моральних і фізичних страждань, подібного собі не має. Те, що в Польщі робиться з ріжними народами, а саме з Німцями, Українцями й Литовцями, являється з огляду на свою брутальність та скількість покищо нечуваним подоптанням усяких звичаєвих і записяжених людських прав та пожалування гідним свідоцтвом того, що Польща виключає себе сама з ряду культурних націй, доказуючи недостачу зрілости як у своїх провідників, так і в усьому народі взагалі. Ось до пацифікаційної акції, переведеної Поляками в українських областях з нечуваною жорстокістю, долучується нагінка на Німців в західних смугах польської держави за згодою, а що більше — з допомогою польського уряду, яка особливо в Горішній Шлезії завершилася безпримірним досі терором при виборах. Нелюдське поведення і терор тріває під теперішню хвилю далі. Ми можемо порозуміти, що нарід, політично **не зовсім зрілий,** тратить туг і там почуття міри, але те, що діється в Польщі тепер, це стільки, що глумливі кпини з усякої моралі та з усяких законів. Тому зібране нині в авлі університету німецьке студентство віденських вищих шкіл звертається враз з українськими й литовськими студентами в Відні до німецького правління з проханням, підприняти всі кроки з цілю добути для Українців і Німців повної рекомпензати за заподіяні їм Поляками кривди та забезпечення всіх людських та політичних прав в Польщі на будуче".

А в останнім уступі цієї резолюції маємо апель до культурних народів, яких завдання під теперішню хвилю будоб стояти на сторожі тих мирових договорів, що їх вони ще так недавно позаключували, а які для Ляхів є тільки шматком паперу.

Годиться притім зазначити ще й те, що розкинені між присутніми масово наші **пропаґандійні летючки** зі світливною страшно побитого **Гриця Артимова** (з Боринич) та зруйнованого **„Центросоюза"** (у Львові), зробили на кожного, хто їх дістав в руки, велике враження. **Розкинено їх досі майже 1000,** але це все замало а більше в нас не було, бо фонди, якимй тут ми на такі річи розпоряджуємо, зовсім недостаточні, а матеріяльної допомоги не маємо покищо знівідки.

Про дальші поступи й досягнення нашої пропаґанди в Відні напишу в найближчім дописі.

Д-р Остап Грицай.

В Бишеві дуже тяжко побито Матвія Демчука, Андрія Максимця, Пилипа Демчука і Романа Луцика, а менше побито Івана Погоду, Романа Бойка і кількадесять людей, яких призвіща ще не стверджені.

(Конець буде)

В Пархачі побили тяжко бувшого голову „Лугу", касієра читальні й инших, яких назвиска ще досі не стверджені та при трусах пошпиняли людське майно.

В Городищу Василіянськім була патруля через дві години і побила кільканацять людей, яких назвиска ще не стверджені, й нанесла людям значні матеріяльні шкоди, які ще не списані.

В Комареві уладив відділ кінних стрільців погром. Побито тяжко Михайла Антонюка, Стефана Антонюка, Павла Ващука, Василя Костюка, Володимира Дідича, Стефана Купреньчука, Василя Ворону, Василя Костюка (сина Гавриїла), Стефана Костюка, Мирослава Шурмяка, Івана Шурмяка, Михайла Кіндратюка, Петра Ребрина, Івана Поводу і Омеляна Ничая. Найтяжче побито склепаря кооперативи Мирослава Шурмяка, якому відірвано латою від паркану і цвяхами, що в ній знаходилися, подірвано в кількох місцях голову. Здемолювали читальняне урядження і цілковито знищили читальняну бібліотеку, а це була одна з найбільших сільських бібліотек в повіті (около 1,000 книжок, вартости 900 золотих).

З Зубкова досі не маємо ніяких відомостей.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.
НАЙКРАЩИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА —
ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ
ЦІННИК КНИЖОК
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"
РІЖНОГО ЗМІСТУ.
ЗИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЯМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МАГАНОЙ СИТІ, ПА.

Свято Української Державности получене з протестаційним вічем.

Наша громада мала, бо заледви начислює около сто родин. Все, що українське, гуртується коло нашої церкви, в якій є парохом о. П. Середа. Заходом тої церковної громади, як рівнож дооколичних товариств, відбулося в нас дня 23. листопада свято дванацятиліття Української Державности, получене з протестаційним вічем проти ляцького терору на українських землях. На віче це прибули всі свідомі громадяни з Маганой Ситі, як також з поблизьких околиць. Вічем проводив гром. Д. Гайдамака, як председатель місцевого комітету, а секретарювали гром. І. Годованець і І. Чорний. Гром. Д. Гайдамака покликав на першого бесідника нашого місцевого майора Левелина, котрий в кількох словах представив присутнім ціль цього віча. Вступне слово виголосив о. П. Середа. Листопадові свята і протестаційні віча, говорив бесідник, відбуваються тепер по цілій Америці, по усіх свідомих українських громадах і кождий щирий Українець уважає своїм обовязком взяти участь в даному святі й вічу. Такий обовязок відчувають однак тільки правдиві Українці і тому тим більше ми можемо радуватися, коли сьогодня ми бачимо тут на салі таке поважне свідомих громадян. Для інших громад це зовсім звичайне явище, щоби на такому протестаційному вічу побачити велике число участників, та однак у нас справа мається трохи инакше. У нас навіть тепер, у такій важкій для українського народа хвилі, є богато таких, що не відчувають болю і терпінь наших братів в старому краю. Вони навіть тепер не прийдуть на віче, щоб громадно запротестувати проти спільного ворога. Вони ще тепер називають себе Русинами, Гіками, та Мадярами. Серед таких отже обставин наша громада може справді почванитися успіхом своєї праці, коли сьогодня прибула вона тут так чисельно. Бесідник відтак підніс значіння скликання цього протестаційного віча, переказуючи богато фактів із мартирольоґії українського народа на своїй рідній землі із рук ляцького окупанта.

Пані Анна Боївка, з Маганой Плейн, виголосила англійською мовою коротку, але річеву промову про ті події, які зайшли тепер в Краю, наводячи богато примірів ляцьких звірів, які тут в Америці старався заперечити польський амбасадор у Вашинґтоні.

Головний реферат мав гром. Д. Галичин, запрошений бесідник з Ню Йорку. Ціль сьогодішнього віча, говорив бесідник, є подвійна. Ми обходимо сьогодня той величавий листопадовий зрив українського народа до самостійницького життя, а з другої сторони ми підносимо також свій протест перед всім культурним світом проти тих катовань, яких допускаються озвірені ляцькі жовніри над українським населенням. У своїй довшій промові бесідник перепов на насамперед листопадові події, значіння листопадового свята, причини наших неудач, а відтак користи, котрі ми осягнули з тої 2-літньої визвольної боротьби, яка полишила для нас і для будучих поколінь неоцінену вартість, отвираючи перед нами новий благородний шлях волі і свободи. І український нарід іде по тому шляху вперед, мужно і нестримно, не дивлячися на жертви, які він вже поніс і які йому ще прийдеться понести. І хоч тепер переживає він шаліючу хвилю ляцьких жорстокостей, то однак він без нарікань і мужно зносить ті нові атаки ворога, маючи на увазі той неоспримий доказ, ту історичну правду, що жаден нарід без жертв не осягнув самостійности.

Бесіда гром. Д. Галичина викресала у зібраних великий підем духа, який проявився не тільки в чисельних оплесках, але також і в ділі, бо громада наша, хоч мала, то однак потрафила зібрати понад чотириста долярів на допомогу Рідному Краеви.

Дальшими бесідниками були: о. Пелехович з Алентавн, о. Грушецький з Нантикок, Па., о. Турянський і гром. Д. Гайдамака.

Вкінці о. Середа відчитав протестаційні резолюції, які вислано до Вашинґтону і до Ліги Націй. Зазначити треба, що місцевому Комітетови богато допомогли в улаштованню цього віча також позамісцеві громадяни, як Гарасим Курила і Миколай Максимчук, від 98. відділу У. Н. С. з Шенандо, Па., М. Рудяний, О. Загібайло і Н. Бабяк від 365. відділу У. Н. С. з Маганой Плейн, Па., та Іван Криба, що репрезентував 242. від. У. Н. С., як рівнож 28. відділу Укр. Н. Попочі.

Великого труду і праці доложили також поодинокі громадяни, які ходили по хатах за колектою, як гром. М. Рій, що зібрав $70, дальше П. Рихальський і Г. Сидоряк, які зібрали $62. Гром. М. Тиханевич з розпродажі відзнак поспитника Головінського зібрав $13.25, а знова розпродажа карток гром. С. Дудуном принесла $7.50. Панахида по поляглих героях принесла $13.47, а представлення „Невольник" знова $45. Зі збірки на вічу прийшло $195.98, отже загальний прихід виносив $407.20. Розходу було $95.51, отже чистого приходу було $311.69, яку то суму вислано через Обєднання на допомогу старому краеви з таким призначенням: $155 на боєву акцію, $81.69 на інвалідів, $40 на Рідну Школу і $35 на політичних вязнів.

Жертвували по домах:

Микола Батіг $20; Василь Миронюк $15; Мих. Рій і Ст. Дудун по $10; Мих. Дубовій $7, по $5: Гр. Гайдамака, Ст. Гентош, Анд. Гечан, Й. Пастир, Анд. Лора і Т. Сівай; Месеремій $3; Ів. Годованець $2.50; по $2: Анд. Губеж, Гр. Мазур, Дм. Гайдамака, Ів. Качмарик, Дм. Пімбалаз, В. Корівчак, Ів. Кмецік і Н. Непийвода; по $1.50: Мих. Пихаревич, Гр. Сидоряк, Петро Рихальський; по $1: Іван Корівчак, Іван Непийвода, Стефан Онуляк, Михайло Гладь, Й. Качмарчик, Вас. Стасів, Ю. Корончак, Ю. Медвідь, Я. Семенюк, С. Лутовий, Ст. Турчак, А. Ґанік, А. Перн, Мих. Прокоп, В. Корнашевич, Ів. Борецький, Ів. Грицак, В. Крупа, Гр. Коваль, П. Гарч, Ст. Будзар, Анд. Мазур, К. Сидорак, Ю. Кічула, Дм. Данько, В. Гентош, Мих. Гентош, Мик. Пушкар, Ів. Козій, П. Касіян, Мик. Ґандзюк, о. П. Середа, В. Радик, пані Гавра, Матей Осадчук; по 50 ц.: П. Тиньо, М. Морен, В. Самусь, Дм. Гуменюк, Ст. Гуменюк, Ів. Мостолюк, Ів. Цапар, Ів. Гасара, Ів. Качмарик-мол., Ів. Бечкар, Ів. Шинґаро, Т. Каплиак, Ів. Овад, Анд. Богуш, Ів. Корівчак, П. Грицишак, Ст. Дудун; Ів. Гуменюк і М. Рипчак по 25 центів.

На віче жертвували: Ник. Бабяк $5; по $2: Ник. Ґандзюк, Т. Касіян, Ів. Чорний, пані Чорна, Мих. Качмарчик, Ник. Пушкар, Ст. Непийвода; по $1: Ол. Скибак, Анд. Митришин, В. Котик, О. Бабіщень, Ст. Грушецький, Ів. Лищинин, П. Онисин, Ол. Мишишин, Мих. Дудун, пані Тиханевич, пані Рой, С. Онуляк, В. Радик, Дм. Гайдамака, Ів. Дубшин, Мих. Кашин, Мик. Ґандзюк, Ів. Овад, П. Поступак, пані Поступак, М. Сюсяйло, Е. Непийвода, Ів. Непийвода, М. Семенюк, В. Загібайло, Ів. Криба, К. Варго, пані Гайдамацька, Т. Тлуманський, пані Починок, пані Гидзюк, О. Грушецький, Н. Максимчук, Ів. Лупинен, Анд. Бравн, Н. Шибрин, В. Миронюк, Дм. Гетман, Ст. Дудун, Мих. Шеремета, Ів. Заходнік, М. Прочоняк, Ол. Тзуманько, Анд. Починок, Гр. Курила, Ст. Гуць, П. Задойко, О. П. Середа, пані Гайдамака, Н. Непийвода, Матей Кічула, П. Лестовський, Мих. Василинен, Дудун, Мих. Тиханевич, М. Мелгут, М. Гривецький, Й. Гуменюк, В. Гетман, Ст. Дудун, Мик. Прокіп, М. Варга, М. Попяний, пані Семенюк, пані Кічула, О. Задойко, О. Загібайло, Ник. Батіг, пані Батіг, Ст. Батіг, Г. Батіг, о. Грушецький, Ів. Чорний, Анд. Губеж, В. Красчинський, пані Красчинська, Н. Пикок, А. Починок, В. Загібайло, Дм. Скоренько, Мих. Рій, Ник. Батіг, Дм. Гуменюк, пані Рихальська, Ст. Непийвода, С. Сюсяйло, В. Миронюк, Ст. Гуменюк, Ст. Дудун, Ник. Ґандзюк, Ник. Непийвода, Дм. Гайдамака, Ів. Годованець, пані Рій, Ів. Козій.

Просимо жертводавців дарувати, якби зайшла якась помилка в іменах, бо імена записувано на кілька рук, то могла зайти помилка.

За Комітет:

Д. Гайдамака, голова; **І. Годованець, І. Чорний,** секретарі; **М. Батіг,** касієр.

Наш різдвяний клюб приносить в цім часі радість тисячам.

МАЛІ правильні депозити протягом року — а вкінці поважна сума на Різдвяні видатки — радість для усіх членів родини.

Таке значіння має наш Різдвяний Клюб для тисячів його членів. Число їх зростає і вони приходять рік за роком.

Вступайте тепер. Ваш фонд зростає також належними йому відсотками. Кожний осередок Менюфекчюрерс Трост Компанії радо впише Вас.

МЕНЮФЕКЧЮРЕРС ТРОСТ КОМПАНІЯ
45 Банкових Установ.

ДЛЯ ВАС МОЖУТЬ БУТИ НАЙВИГІДНІЩИМИ ОЦІ ВІДДІЛОВІ ОФІСИ:

55 Евня Б, ріг 4-тої вулиці.
1513 Перша евня, ріг 79-тої вулиці.
190 Баври, ріг Спринґ вулиці.
411 Ессекс вулиця, недалеко Дилянси вулиці

Manufacturers Trust Company

Надвишка $86,000,000 Майно $500,000,000

ЛОРЕЙН, О.

Протестаційний похід і Листопадове Свято.

Дня 16. листопада наша громада заманіфестувала своє українство протипольським протестаційним походом і Листопадовим Святом.

Українська церква була знаддвору прибрана жалібним стягом, на якім видніли протестаційні написи в англійській мові.

А що церква є при головній улиці, то переходили масово Американці, ставали і читали.

В укр. амер. греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя відправив місцевий парох о. М. Левицький панахиду біля могили з березовим хрестом і вінком слави, котрий виплели громадянки Анна Фурдин і Анна Шумила. Біля могили стояв Червоний Хрест з Лейкьвуд. Усі сестри убрані на біло. А далі стояли Січовики в однострях і крісами. Коло могили клячали: мати, що віддала сина за Україну, і батько, котрий вислав двох синів боротися за Україну. А далі клячали дві сиріткі.

Наш парох о. М. Левицький виголосив зворушаючу патріотичну проповідь, а потім відчитав молитву за Україну, в якій згадано, що сім разів впадемо й сім разів станемо до дальшої боротьби за свободу.

Потім відбувся похід по місті. Провідником походу був ветеран - американської армії Михайло Шурко. Провідником Січовиків був гром. Василь Мормик. Наперед ступав ветеран з американським прапором, а за ним несли три прапори, два американські, а в середині український. Відтак ступала музика молодих Січовиків з Лейкьвуд під проводом Бориса Мормика. А далі йшов Червоний Хрест під проводом п-ни Катерини Малецької. Діти йшли разом з о. Левицьким і несли таблиці з протестами проти польських звірств, а за ними йшли братства й товариства.

Похід мав величавий вигляд і зробив гарне враження на Американців, про що писала американська преса.

Віче відбулося в румунській галі. Галя була битком набита. Прийшли Українці з Лейкьвуд і Клівленду. Були хори: з Клівленду під проводом проф. Павловського й з Лейкьвуд під проводом дякочителя Івана Качора.

По відспіванню американського й українського гимну відкрив віче англійською мовою парох о. Левицький, а потім по українськи представив ширше причини нашого протесту.

Далі говорив по англійськи О. Е. Малицький, український адвокат з Клівленду. Він доказував, що Українці не хочуть чого іншого, а тільки тої свободи, яку мають інші народи.

Школярка Анна Козопас виголосила гарну декламацію, а по ній забрав слово мейор міста Пол Голдгорн, котрий висказав свої симпатії Українцям у їхній боротьбі за державну незалежність.

Відтак був виступ хорів з Лейкьвуд а Клівленду під проводом п. Качора та деклямаціи Анни Гармич і Івана Когута з Клівленду.

Відтак виступали злучені хори під проводом обох діріґентів, які своїми прекрасно виконаними піснями причинилися багато до поваги свята.

Підчас збірки деклямував гром. Василь Мормик, а потім забрав слово Пол Елис, командант американських ветеранів. Він підчеркнув, що американські жовніри проливали свою кров за освободження поневолених народів, а тимсамим і за свободу українського народа.

Деклямація Анни Миндак витиснула багатьом горячі сльози.

Адвокат О. Малицький взивав українською мовою до обєднання наших сил і витревалости в дальшій боротьбі.

Гром. Іван Денега загрівав до боротьби і предсказав той час, коли то злетить польська ворона з львівського ґатуя.

Відтак о. Левицький, котрий доложив так богато труду до цього протесту, взивав усіх до єдности і відчитав протести дітей до президента Гувера, а далі протести ветеранів і громадян до сенатора стейту і Ліги Націй.

Як предсідатель комітету, о. Левицький підніс запал, з яким усі громадяни пішли протестувати проти ляцьких варварств, як і заслуги гостей, які потрудилися послужити добрій справі.

Мейор міста не опустив галі через цілий час віча. Дуже хвалив співи і живий образ, який представляв закуту Україну (пані Анна Наконечна), окружену скованими дітьми.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

Вороги пімстилися на громаді за цей протест тим, що повибивали слідуючої ночі шиби в церкві.

Підчас панахиди жертвували на допомогу скатованій Батьківщині слідуючі:

По $1: В. Мормик, А. Шумила, Н. Мормик, М. Мормик, М. Юшишин; по 50 ц.: І. Шумила, І. Ніщура, А. Муштук, Н. Сикута, А. Фурдин, Д. Колачко, Гр. Гащишин, Г. Ямнинь, А. Міськівичин, З. Долик, З. Фурдин, М. Яшинич, С. Маковська, М. Левицька, пані Козопас, П. Варгинець, п. Чмирів; по 25 ц.: В. Каршин, І. Олексин, С. Хорошук, І. Бігун, Гр. Варгинець, Гр. Коваль, М. Дят, С. Кузьма, С. Радик, С. Кенко, Н. Гедзин, О. Зазуля, М. Запотічний, пані Бобрівська, Вербицько, Мількович, Кенко, Канях, Сенів, Гавай, Гармич, Олексин, А. Наконечна і пані Шимінь. — Разом зібрано $29.40.

Жіноче Сестр. Пр. Діви, від. 87 Н. Помочи, $10; тов. ім. Івана Франка, від. 86 Н. Помочи, $10; Бр. св. Андрея, від. 128 У. Н. Союза, $10; Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 186 У. Р. С., $5; сербський священик о. М. Синдич $5; діточе Бр. при церкві Пр. Діви Марії $2; діточе Сестр. при церкві св. Анни $2; Укр. Амер. Пішоп св. Володимира $2; о. Миколай Лесвицький $2; Григорій Дудусь $2; по $1: В. Мормик, М. Мормик, А. Ківко, А. Долик, К. Варгинець, Д. Колачко, П. Голдгорн (місцевий майор), М. Колачко, Н. Сикута, В. Махняк, І. Чмирид, М. Підлузна, І. Камінський, П. Лемішук, С. Симчичк, І. Гіль, Ст. Кузьма, Н. Назаркевич, А. Котик, Т. Кавяк, Н. Кінаш, М. Гладиш, Р. Сикута, М. Бобрівський, В. Каршин, Н. Гедзин, К. Гармич, С. Кенко, Д. Колачко, М. Лесвицька, М. Олексин, А. Мормик, М. Шурко, І. Бігун, Гр. Бейба, З. Долик, Д. Гавинцький, І. Діяк, Г. Шиміть, Гр. Гащишин, Р. Сенів, В. Фурдин, І. Шумила, Гр. Варгинець, Ст. Кенко, М. Пішишин, М. Паськовська, Р. Бобрівська, Ст. Радик, І. Задорожний, А. Кузан; Ст. Фрелик 75 ц.; по 50 ц.: Р. Гащишин, М. Яцинич, М. Шимін, А. Мельничин, П. Шугайло, М. Запотічний, В. Радик, В. Мількович, В. Вербила, А. Шумило, К. Бобрівська; Ілія Бігун $1.

Загальна збірка виносила $158.75. Розходи протестаційного походу і віча виносили $52.25. Осталося $106.50, котрі вислано через Обєднання до Рідного Краю на такі цілі: на боротьбу $26.50, на Інвалідів $20, на Рідну Школу $20, на сироти $20, на політичних вязнів $10, а на сироти по Ю. Головінськім $10.

До вічевого Комітету входили: о. М. Левицький, Н. Кінаш, І. Шумила, Гр. Гащишин, В. Каршин, К. Яжик, А. Кузан і Р. Сикута.

Дмитро Колачко.

—o—

С. С. ПІТСБУРҐ, ПА.

Листопадове Свято.

Свято відродження західньо-української держави відсвятковано в укр. греко-кат. парохії дня 30. листопада. Відправлено панахиду за поляглих, а вечером відбувся концерт. Хор під управою п. Івана Ганяка вивязався дуже гарно зі своїх продукцій. Співали гарно діти, яких учить Сестра Акилина, а особливо гарно випали рухові гри дівчат. Акомпанювала на пяні Сестра Лукія.

Були промови і деклямації. Сьточну промову виголосив о Козорис.

—o—

РОСФОРД, О.

Свято Державности.

Заходом Товариств і Братств У. Н. Союза з Толідо й Росфорд святковано свято 12-літних роковин відродження української держави на Західній Україні.

Свято відбулося дня 30. листопада в галі Українського Народного Дому в Росфорд, О.

Вступне слово виголосив громадянин Михайло Чорний з Толідо, О.

Головними бесідниками були наші шановні гості з Дітройт, Міш., а то: д-р Кібзей і Т. Михальчук. В своїх щирих і з запалом виголошених промовах бесідники піднесли важніші події з нашої визвольної боротьби.

Були співи, а деклямували Марія Корнова і П. Блясецький. Українські дівчата з Толідо грали на скрипках.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну. Шкода тільки, що не було на нім стільки людей, скільки повинно було бути. Большевицька дурійка й тут стояла на перешкоді.

З нагоди свята відправив о. Коритовський панахиду, підчас якої зібрано $8. Підчас свята зібрано $40. Гроші вислано до Обєднання з призначенням на допомогу дальшій боротьбі.

Жертвували: Мих. Чорний 3 дол., Дм. Медицький 2 дол., Мих. Козьмина 2 дол.; по 1 долярови зложили: д-р А. Кібзей, Марія Крохмальна, Мих. Крохмальний, Мих. Корнова, Юрій Андриць, В. Василинюк, А. Іж, Мих. Крупянник, Гр. Миськів, Гаврилюк, Ловяк, П. Зінкевич, П. Зінкевич (син), В. Холявка, А. Онисько, А. Масник, О. Невойда, Н. Білецький, Йосиф Бобак, Максим Заводський, А. Крохмальний, М. Блясецький, Мих. Бобак, Мих. Федьо, Мих. Копистинський. Решту зложили дрібніщими датками. Разом 48 дол.

М. Копистинський.

ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ

звертається до ВШановних РОДИЧІВ УЧНІВ ШКОЛИ, та Клюбу Танцюристів, окремих громадян та представників українських організацій м. Ню Йорку та його околиць, аби були так ласкаві і невідмовилися прибути на —

ДУЖЕ ВАЖНІ ЗБОРИ

на яких має бути обговорено:

1. Зорганізовання шкіл в Ню Йорку і околицях.
2. Виступ танцюристів поверх 500 осіб в одній з найбільших театральних саль в Ню Йорку.
3. Справа фільму українського танку.
4. Видання журналу „УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК" та історія в образах".
5. Справа трупи, яка має зробити подорож по Америці з метою поширення українського танку на добромогу рідному краеви.

Отже, як бачите, справа дуже важна і вимагає як найкращого переведення її в життя, тому просимо зрозуміти наше бажання і конче прибути на згадані збори.

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 1-го СІЧНЯ 1931 РОКУ — в годині 4-тій пополудни до салі Школи В. Авраменка, 35 Іст 2-га вулиця, ріг 2-ої Евеню, Ню Йорк.

З пошаною — Управа Школи.

НА ЧУЖИНІ! РІЗДВО

Columbia

АЛЕ РЕКОРДИ „КОЛЮМБІЯ" ПЕРЕНЕСУТЬ ВАС В РІДНИЙ КРАЇ

10-ЦАЛЕВІ РЕКОРДИ „КОЛЮМБІЯ", ПО 75 цнт.

27199	Добрий вечір Тобі і На Порданській річці	Хор Байдурист
27200	Богся раждає і Радість намся являє	Хор Бандурист
27246	Нині Адаме і Предвічний Родився	Т. Скитули
27195	Вселенная веселися і Ірод цар	Церковний хор
27196	Нова радість стала і Небо і земля	Церковний квартет
27155	Дивная новина і Херувими спят	Хор ім. Лисенка
27015	На небі зірка і Всі разом співайте	М. Зазуляк
27068	Бог Натуру і Во Вифлеєми	Е. Жуковський
27069	Ой там на Пордані і Щедрий вечер	Е. Жуковський
1566-D	The Birthday of a King & Angels	Col. Mixed Chorus
740-D	Oh, Come, All ye & Hark! the Herald Angels	Shannon Quartet
782-D	The Holy City & Silent Night, Holy Night	Mixed Quartet
20242	Святий Вечер в Карпатах, ч. 1 і 2	Ст. Цікавий і Ко.
20218	Діва дисць і Здостойник в Рожд. Христовім	Хор Ст. Банишного
20213	Ликують Ангели і З нами Бог, тропар	Кат. Квартет
20184	Нині Адаме і Служба на Різдво	Руский Кат. Квартет
20185	Вселенная веселися і На Пордані	Руский Кат. Квартет
20158	Небо і земля і Різдвяна Колядка	Руский Кат. Квартет
20159	З нами Бог, Тихая ніч і Дивная ніч	Руский Кат. Квартет
20237	Святий Боже і Услишши Господи	Хор І. А. Сакевича
20233	Слава Єдинородний, ч. 1 і 2	Хор І. А. Сакевича
20208	Служба св. Серцю Ісуса, ч. 1 і 2	Хор Ст. Банишного
20209	Служба св. Серцю Ісуса, ч. 3 і 4	Хор Ст. Банишного

12-ЦАЛЕВІ РЕКОРДИ „КОЛЮМБІЯ" ПО $1.25.

70013	Слава во Вишних, Всяческая і Рождество	Хор ім. Лисенка
70011	Вертеп Різдвяний, ч. 1 і 2	Колядники і Оркестра
70000	Бог Предвічний, ч. 1 і 2	М. Зазуляк
70003	Отче наш і Вірую	М. Зазуляк
70017	Ой хто, хто Николая любить	М. Зазуляк
50093-D	The Messiah: Worthy is the Lamb	British Company's Choir
50094-D	The Messiah: His Yoke is easy	British Company's Choir
50097-D	O Holy Night & Nazareth	Columbia Mixed Chorus
50050-D	Medly of Christmas Hymns, P. 1-2	Columbia Mixed Chorus

Тисячі Українців задоволені нашою обслугою і Ви будете межи ними, як лише раз спробуєте в нас купити. Наш адрес:

GALICIAN BAZAR

123 AVENUE A, (near 8th St.,) NEW YORK, N. Y.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Основання, умиснодепресію, Запори, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Нервовий, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкаубини, Легких, Бронхітів, Носові і Гарлянні хороби, Ревматизм, Сліпоти і Дурноватости Мущини і женщини щасливо лічені новою і досконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, хемічні тести, X-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 РІК.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евеню і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечір; в неділі від 9-ої рано до 4-ої полудн.

БИЗНЕСМЕНИ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Маємо вже готову виставу СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ на 1931 рік, котру можете оглядати щодня від години 9 рано до 10 ввечір. Таких гарних календарів, так великого вибору і низької ціни ще в Америці не було! Нім замовите для себе стінні календарі оглянете перше нашу виставу, а Ви користеть про нашу великий вибір і низькі ціни ще в Америці не було! Нім замовите для себе стінні календарі оглянете перше нашу виставу, а Ви користеть про нашу великий вибір і низькі ціни. Поблизькі бизнесмени з околиці Ню Йорку нехай пишуть до нас, ми пришлемо семпл СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ до Вашого штору; подальші пишіть по інформації. 211-

Приходіть або пишіть на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR.

170 EAST 4th ST., Betw. 1st and A Avenue. NEW YORK, N. Y.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

А—А, КОТОЧОК, збірка пісень, казок і приповідок для маленьких дітей з малюнками М. Бутовича	35 ц.
РУДЬКО, життєпис одного півня, О. Лелека	15 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО, оповідання, ілюстрував А. Манастирський	50 ц.
ЛИХО З ВОГНЕМ, Дід Модест	10 ц.
ПЕТРУСЬ СОН, оповідання. Модест Левицький	15 ц.
ДІД ЯКІВ, оповідання. Дедір Дутко	15 ц.
ЗОЛОТА РИБКА, віршована казка з ілюстраціями А. Манастирського. Мирон Доля	15 ц.
ПРИГОДА КАЧУРИКА, цікаве оповідання для дітей, Б. Герца, переклад зладила Галя Коробочка	15 ц.
МАТИ-СТРАДНИЦЯ, образець із побуту українських виселенців в таборі у Ґмінді. Марійка Підгірянка, ілюстрував А. Манастирський	15 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

—o—

ЛЕРІКВУД, ОГАЙО.
Збірка на сиріт.

На забаві у громадянина п. Станислава Радзевича на поклик місцевого пароха, о. Миколая Левицького, зібрала пані Марія Підлужна і дяко-вчитель Іван Качор $6, з того $3 призначено на місцеву школу, а $3 на краєві сироти. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Марія Підлужна.

—o—

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.
Збірка на УВО.

Підчас протестаційного віча, котре відбулося дня 16. листопада 1930, зібрано $484.17. — Розхід був $272.17. — Осталося $212. — Вислано через Обєднання $212.

Гавриїл Лучка, касієр.

—o—

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.
Збірка на УВО.

Переслано до краю $115.24 на УВО.

Ці гроші були зібрані, як слідує: Чистий дохід з концерту $83.59. — Збірка на гостині при посвяченню прапору Бр. Св. Арх. Михаїла, відділ 50 Провидіня, $31.65 — Разом $115.24.

За Уряд Клюбу Укр. Амер. Горожан:

Пилип Щуцький, секретар.

—o—

ГЛЕСТЕНБУРІ, КОНН.
Збірка на УВО.

Дня 9. листопада відбулося в нашій громаді протестаційне віче, по котрім зібрано $23.50. Гроші призначено на боєву акцію й вислано через Обєднання.

М. Когут, С. Конікевич.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Збірка на УВО.

На іменинах у гром. Михайла Лободинського зібрано $10, котрі вислано на місце призначення через Обєднання.

Збіркою занявся гром. Теодор Лободинський, а зложили слідуючі громадяни: М. Лободинський $2; Т. Лободинський $1.75; Й. Чемеринський $1.25; по $1: М. Сцібайло, І. Майовецький, І. Кінах, Г. Цибух, Т. Камеровс.

Теодор Лободинський.

—o—

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ.
Збірка на інвалідів.

В нашій громаді в укр.-греко-катол. церкві о. Забава відправив панахиду за українських борців, поляглих у боротьбі за державність. При кінці виголошеної проповіди о. Забава візвав вірних до жертв на українських інвалідів. Зібрано в церкві $23.36, а до А. Гайдук. того $5 доложило Тов. Любов, 143 відділ У. Н. Союза. Отже разом зібрано $28.36.

Гроші вислано через Обєднання на українських інвалідів.

Стефан Ковальчук.

—o—

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА.
На УВО.

На Військову Організацію в Галичині зложили $13.50 слідуючі особи: О. Клапко $3; М. Фариник $2; по $1: М. Чмир, О. Вальчук, А. Візний, Г. Твердий, Ю. Єднорог; по 50 ц.: М. Волинський, Ю. Шуманський, П. Дейнека, І. Бендик, М. Сусяйло; по 25 ц.: Марія Скрут, О. Ратушняк, І. Кушлик, П. Гавадзін.

Збіркою занялись: О. Клапко і М. Фариник.

М. Фариник.

БАРНЕСБОРО, ПА.
Потерпівшим від терору.

Переслано до краю через Обєднання $5.49 зі збірки в українській католицькій церкві. Гроші призначено на поміч потерпівшим від ляцьких погромів.

Ф. Фісанич.

—o—

МИЛВОКИ, ВИСК.
Збірка на УВО.

Дня 15. листопада с. р. відбулося в милвоцькій громаді протестаційне віче в справі польського терору в Галичині. Віче відбулося в церковній салі на Скат вулиці. Переведено збірку й зібрано $19.50. Вислано резолюції до державного секретаря Стимсона й до стейтового сенатора Блейнса.

Кошти висилок і инших потрібних видатків винесли 13 долярів і 50 центів. Решту 6 долярів вислано через Обєднання до Рідного Краю на боєву акцію й вислано через Обєднання.

М. Когут, С. Конікевич.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Збірка на УВО.

На іменинах у гром. Михайла Лободинського зібрано $10, котрі вислано на місце призначення через Обєднання.

Збіркою занявся гром. Теодор Лободинський, а зложили слідуючі громадяни: М. Лободинський $2; Т. Лободинський $1.75; Й. Чемеринський $1.25; по $1: М. Сцібайло, І. Майовецький, І. Кінах, Г. Цибух, Т. Камеровс.

Теодор Лободинський.

—o—

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ.
Збірка на інвалідів.

В нашій громаді в укр.-греко-катол. церкві о. Забава відправив панахиду за українських борців, поляглих у боротьбі за державність. При кінці виголошеної проповіди о. Забава візвав вірних до жертв на українських інвалідів. Зібрано в церкві $23.36, а до А. Гайдук.

Дальше зложили слідуючі добродії по $1: В. Високівський, Р. Жеребний, В. Карбовничак. — Разом $71. — З того призначено половину до Сянока на Український Народний Дім, а другу половину на боєву акцію.

Д. Орнинч.

—o—

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
Потерпівшим від терору.

Посилаю $5 через Обєднання на скатованих Ляхами й прошу подати кілька моїх слів до „Свободи".

Є такі люде, що кажуть „о, то бють Ляхи Українців, а „русских" не бють". Бо так їм батюшка наговорив у церкві, а вони тим тішаться, як дітьки цвячком. А я їм казав: то пробуйте будувати Росію в Галичині, чи не дістанете то само, що дістали Українці? Ляхи длятого не бють всіх нараз, щоб була менша ненависть до них, а по друге, длятого, щоб розбити й поділити наш нарід.

Назар Клопач.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Збірка на УВО.

Гром. Й. Чеменрижський вислав через Обєднання $10, котрі зібрав на іменинах у гром. Михайла Лободинського. Гроші призначено на УВО.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, 1-го січня, за літнім часом Новий Рік, точно о годині 1-ій пополудни, в гали церковній св. Володимира, при Савт Ст. На порядку дня: справоздання з доходів і розходів за 1930 рік, вибір уряду на 1931 рік. Також проситься довгуючих членів за тікети на концерт листопадового свята, котрий відбувся 30-го листопада 1930 року, ви-бінати на мітингу, як також заміглі місячні вкладки. Не явившійся на річнім мітингу член заплатить кару після статута. — Теодор Дедош, предс.; Михайло Дончак, кас.; Василь Левчик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорожська Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, 1 січня 1931 р. в годині 1-ій пополудни, в школі парохіяльній. Проситься всіх членів прибути на сей мітинг, бо маємо важну справу до полагодження, а також справоздання контролі і вибір уряду на 1931 рік. Не явившійся член заплатить кару після уклади. — Василь Козир, предс.; Ник. Страп, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 78, повідомляє своїх членів, що річний відбудеться для 1 січня 1931. Буде Служба Божа, а по Ст. Божій відбудеться мітинг, на котрім буде вибір уряду 1931 рік. — В. Гонтарчик, предс.; А. Бончак, кас.; Андрій Бончак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, 1-го січня, за літнім часом Новий Рік, в годині 9.30 рано. Обовязком є кождого члена явитись на мітінг, бо буде справоздание за минувший рік і вибір уряду на 1931 рік. Будемо приймати нових членів і дітей до Тов. Запорожської Січи. — М. Дмитрів, предс.; Й. Каєбан, кас.; І. Маркович, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в середу, 31 грудня, точно в годині 8-мій вечір, в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та улиця. Обовязком є кождого члена явитися на Річних зборах. Буде справоздание будущих урядників, а платах вибір уряду на 1931 рік. Не явившійся на річних зборах член буде відвічати після статута. — Микола Маркіян, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Нел. Зач. Пресв. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 1-го січня, в гали церковній, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членкинь явитись на річні збори. Буде вибір уряду. — Марія Розуміло, предс.; Катер. Габрівська, скарб.; Марія Туляй, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє всі своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, 1-го січня, в У. Н. Домі, в годині 2-ій пополудни. Обовязком є кождого члена прибути, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздание українських і контр. комісії та вибір уряду на 1931 рік. — І. Гемета, предс.; С. Могила, кас.; К. Пілат, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 3. січня, в годині 8.15 вечір, в льокалі М. У. Н. Р. К. 46 Ст. Марс Пл. На ті збори проситься всіх членів, бо є важні справи до полагодження. Котрий з членів з неопрадавних причин не взиться на тих зборах буде потягнений до відвічальности після статута. — М. Блізнак, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 3 січня 1931 року в годині 7-мій вечір, в гали під ч. 72 Моріс ул. Обовязком є кождого члена прибути на сі збори, вислухати справоздань за минувший рік, вибрати уряд і витичити дальшу працю для розвою товариства на 1931 рік. — І. Гелета, секр.

ШТКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє усіх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 4 січня, в годині 12.30 пополудни, в гали парохіяльній при Оклей і Райс. На той мітинг є обовязаний кождий член прийти, вислухати справоздань і вибрати уряд на слідуючий рік. Не поминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залегдости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Сачавський, предс.; І. Онишків, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Дибальницька, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 4-го січня, точно в годині 6-ій вечір, в Укр. Домі, 158 Мерсер ул. Проситься усіх членів прибути на означений час. Буде справоздание урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1931 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залегдости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившійся член підлягає карі після уклади. — І. Сосульський, предс.; Н. Манорек, кас.; Ів. Гуминицький, фін. секр.; Софрон Рибак, рек. секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє, що на річнім мітінг 31 грудня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Дмитро Бакай, предс.; Михайло Хома, заст.; Петро Іванишин, секр.; Федор Ковальчук, заст.; Григорій Кацмар, кас.; Павло Кохманський, заст.; Семко Корейда і Йосиф Маєшин, контролори; Василь Заяць, Петро Тепорський до хориз; Юрко Селіщак, дверник.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Лука Благідарний, предс.; Михайло Куріка, заст.; Іван Стецик, фін. секр.; Григорій Стецій, рек. секр.; Григорій Забітко, кас.; Йосиф Фідик, заст.; Теодор Сорока, Іван Тимань і Николай Бакалець, контролори; Данило Бритун і Теодор Маршишин, надз. хориз; Григорій Паньків і Василь Ягла, прапороносці; Теодор Сорока, Николай Бакалець і Василь Ягла, представителі до У. Н. Double. — Іван Стецик, секр.фін.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу 13 грудня вибрано підучний уряд на 1931 рік: Дмитро Бала, предс.; Гринько Бобик, заст.; Іван Мелета, секр.; Дмитро Бабяк, заст.; Іван Олійник, кас.; Андрій Сімак, заст.; Іванко Бала і Василь Карабан, контролори; Іван Романів, дозорник; Іван Бардицький, дверник. Мітінги будуть відбуватись в другу суботу по першій. Перший місячний мітинг відбудеться 10 січня, в годині 6.30 вечір, в гали де звичайно. Проситься членів явитись на означений час. Котрий член не явиться на тім мітінгу підлягає карі після уклади з річного мітінгу. Сего місяця будемо приймати нових членів без оплати вступного. — Дм. Бала, предс.; Ів. Олійник, кас.; Ів. Мелета, секр.

СПРІНГ ВАЛЕЙ, Н. Й. Повідомляється членів Тов. Просвіти, що на річнім мітінгу 20 грудня уладжено, що місячні мітінги мають відбуватися в другу неділю в місяці, в домі Просвіти. Уряд на 1931 рік є слідуючий: А. Кашинський, предс.; І. Брега, секр.; Н. Загадайко, кас.; І. Кашинський і К. Дальвік, контролори.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Николай Троянковський, предс.; А. Костецький, заст.; Михайло Максимик, кас.; І. Ожаль, заст.; Дмитро Максимик, секр. фін.; Василь Максимик, секр. рек.; Іван Хорт, заст. секретарів; А. Котанський, І. Ожаль і Т. Кінь, контр. комісія; Андрій Стець, дозорник; Г. Смізьницький, дверник; Мих. Мідяк і Николай Максимик до прапорів. Збори будуть відбуватись в другу неділю по першім, в гали парохіяльній на Еллікот Ровд, в годині 1-ій пополудни. Адреса секр.: 302 Central Axe., Lancaster, N. Y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Висловлений смуток навістив родину нашого товариша Дмитра Бобака.

Як звичайно, дня 20. жовтня пішов він до роботи й працював дві години. Несподівано його стиснуло за серце, й коли прибув доктор, то Бобак був уже мертвим.

Смуток відчуває не тільки родина, але також і громада українська як у Росфорд, так і в Толідо. Покійний був дільним і щирим Українцем, як на полі релігійнім, так і народнім. Коли лише переводилось які збірки, то він радо давав і помагав збирати. Якаб не була місцева справа, все вона була з покійним обговорювана. Громадянство масово прийшло на похорон, щоби віддати останню прислугу небіжчикови й відпровадило його на вічний відпочинок.

Земля Йому Пером!

Михайло Корнова.

ПОДЯКА.

Доводжу до відома У. Н. Союза головного уряду, що я, член від. 280 У. Н. Союза, Петро Гасай, отримав з фонду допомогового $50. За не складаю подяку від себе й від моєї родини Союзови й його урядникам.

Петро Гасай.

ДЕЩО ПРО ТАНЦІ.

В нинішних часах танці стали культурним засобом модерного життя, що йде під гаслом замилування до всякого спорту. Культурна людина плекає гармонію свого тіла, бо бажає при її допомозі здобути гармонію душі, так сильно еквівльованої теперішним нашим нервовим способом життя, де майбутнє нерозгадане, а сьогодня повне несподіванок.

Тому запроваджують науку ритмічних танців у всіх поступових школах Західньої Европи й Америки, а науку модерних танців уважають конечністю для добре вихованої людини, яка хоче брати участь в товариському житті.

Головною підставою всіх родів танців, мистецького, ритмічного і модерного, є **естетика**.

Культурна людина, що любить красу в усіх її виявах, мусить бути прихильником не лише мистецьких і ритмічних танців, але також і модерних, бо таксамо вони викликують естетичну насолоду, коли проведені зі знанням і смаком. Візьмім наприклад теперішній модний „англійський вальс": він міг би задоволити навіть наших бабунь і прабабунь.

Танці є **виявом активного світогляду. Людина пасивна не розуміє радости життя і тому ставиться ворожо також до танців. Фройд і його ученики виразно розділюють людей танцюючих від нетанцюючих і приписують їм певні, цілком відмінні психічні прикмети.**

Тут на танці привикли дивитися як на прояву легкодушности і розгулу. Дехто навіть думає, що наука танців, це в ніякому разі не наука, а тільки розвага і забава, яка не відповідає нашим постійним жалібним настроям. Цим людям треба пригадати, що ще заки зміг прилюдно промовити в користь Німеччини на засіданню Ліги Націй Штреземан, вже здобула собі загальні симпатії між дипльоматами і журналістами пані Штреземан, що зі своїм дорослим сином збуджувала подив модерними танцями на женевських файфокласах.

Також наші американські земляки, яким трудно було знайти прихильників серед Анґльосаксів політичними засобами, штурмом здобули їхні серця національними піснями і танками.

Не можемо загальмувати нестпинного темпу модерного життя, не сміємо відставати від інших народів, тому не будемо наслідувати громадян з психольоґічним нахилом до постійних жалібних настроїв, завше памятаючи, що лише активність, енерґія і сила волі (не пасивний, принижуючий націю, жалібний настрій) приводять людство до раз наміченої цілі.

— („Діло").

Тамара Панченко.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 6625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечер від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої пополудне, або після умови.

DR. M. SMITH
перенів свій офіс під числ
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
pir 15th Street (м. 318 East)
напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

ЛІКАРСТВО ЩО НІКОЛИ НЕ РОЗЧАРОВУЄ
"Ноаі і Уліншен! Gold Medal Haarlem Oil Капсулки," славний лік на недомагання нирок, печінки, шлуня і кишок. Легке і приємне. В них є цілющі прикмети, що стали популярними ще з року 1696. Вам треба звідьцити своє тіло з отруй. Треба скріпити організм і зділяти його здатним. В кожній аптиці; в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" за кожнім пуделку.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ХТО З БИЗНЕСМЕНІВ хотів би прийняти старшого чоловіка до якоїсь роботи, то проситься писати на слідуючу адресу:
H. PAUL,
591 Tinton Ave., Bronx, N. Y. City.

КУПУЙТЕ ФАРМИ!
Земля — це один найпевніший спосіб забезпечення собі будучности. Земля, це найбільший інвестимент, чого не є такі певного, як земля. Тепер найліпша нагода купувати фарми з весною. Треба буде заплатити його ціньщі. Я маю великий вибір дуже добрих фарм в стейті Delaware і в стейті Pennsylvania. Фарми в стейті Delaware є гарними забудованнями, земля дуже урожайна, підсоння дуже добре, земля рівна, все фарми близько великих міст і ринків, є школи і церкви. Фарми такі такі тані, що вже ніколи не є дешевші, населення що-рік то більшає, але земля ніколи не прирости. Маю також много бизнесів на продаж, як: бакалії, буфети, пекарні, ґроцерні, буфети, пекарні, ресторани і т. п. Отже, коли хто хотів би купити якийсь бизнес або фарму, прийшли або пишіть на адресу:
PETRO LEBIZHKYJ,
405 E. 4th St., або 221 Edgmont Ave., Chester, Pa.

МАЮ НА ПРОДАЖ ДВІ ФАРМИ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ.,
на українській кольонії, 1 миля від міста, українські сусіди; одна фарма 4 акри, дім новий на 6 кімнат, електрика і вода в домі. 2 акри стоберні, а другі забудовання. Друга фарма 33½ акра, глаз 4-ромн. гарна, курники, земля управлена, обі фарми при хаті. Продам дешево на ліквідацію. Голосится до властителя під адресу:
PETER WENZ
R. D. 4, Carmel Road, Millville, N. J.

ПАСІЧНИК УКРАЇНЕЦЬ ПРОДАЄ МІД
по дуже низькій ціні. Мід дуже добрий, такий, як кращий
5-фунтова кена ..... $
10-фунтова кена ..... $
Мід гарантований.
WASYL KOREPKI,
R. F. D. 3, Newark Valley, N. Y.

НА СВЯТА КРАЄВІ ГРИБИ
спроводжені
З ГУЦУЛЬЩИНИ.
Ціна $1.75 за фунт.
Замовлення слати до:
PETER MARTINUK,
192 Eldert St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Bone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається перегляданням абстракт, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокрайні патентові і прочі справи. 19

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ.
СПЕЦІЯЛЬНА ВИПРОДАЖ НА СВЯТА
МАЮ НА СКЛАДІ:
Церковні хоругви, обруси, серветки, доріжки, ручники, подушки, капи на ліжка, фартушки і т. п.
А. ПАСІЧНИК,
107 ST. MARK'S PLACE.
NEW YORK, N. Y.
Telephone: Algonquin 7969.

666
се є прескрипція лікаря на
ПЕРЕСТУДУ І БІЛЬ ГОЛОВИ.
Лік, який дуже скоро усуває
666 також у пастилках.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮЙОРКУ І НА ОКОЛИЦІ
Ми робимо гарні похорони
ПО $150
Без ріжниці як далеко поза місцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В НЮЙОРК, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП. (27)

Тарзанів інстинкт переміг його людоїдські забаганки. Він пустив до землі тіло Кульонґи й оглядав село дикарів, дивуючися ріжним дивним річам. Недалеко від нього стояла жінка над маленьким кітлом, мачаючи стріли в кипячу гущу. Він знав, що се певно та смертельна матерія, що вовнає.

—o—

Тарзанови захотілося мати одну з тих малих смертоносних стрілочок. Він учув дикий крик з другої сторони поляни й побачив чорного воїна, стоячого під деревом, під котрим Тарзан убив Кульонґу. Чорний кричав у сильному подражненню, вимахував списом і показував.

—o—

У мить село заметушилося. Зоружені мущини гнали до занепокоєного сторожа. Тарзан догадався, що вони найшли тіло жертви. Він скоро опустився до покиненого села й зібрав кілька стріл. Ввійшовши до одної з хат, він побачив богато оружа й черепи.

—o—

Тарзан зложив черепи на купу. На верхний череп поставив головний одяг Кульонґи, збитого сина начальника. Потім він учув сильний плач і довге, сумне життя. Він скоро пропав серед галузя, зібравши дещо затроєних стріл та перевернувши котел з отрутою.

—o—

Вулиця між хатами заповнилася людьми. Несли тіло Кульонґи. Понесли його якраз до тої хати, де Тарзан грабував. Вони скоро вийшли на двір, балакаючи в замішанню. Страшні відкритя наповнили їх страхом. В їх головах виринули тільки самі найбільше забобонні пояснення.

—o—